

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 – 4287/09.11.2021 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация за специалност код **3440201** „Митническа и данъчна администрация“, професия код **344020** „Данъчен и митнически посредник“ от професионално направление код **344** „Счетоводство и данъчно облагане“ съгласно приложението.

X

АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
Министър на образованието и науката

Приложение

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ

НА ТРЕТАСТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СПШОО	Наименование
Професионално направление	344	Счетоводство и данъчно облагане
Професия	344020	Данъчен и митнически посредник
Специалност	3440201	Митническа и данъчна администрация

Утвърдена със Заповед № РД09 - 4287/09.11.2021 г.

София, 2021 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по специалност код **3440201 „Митническа и данъчна администрация“**, професия код **344020 „Данъчен и митнически посредник“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен по изучаваната професия **„Данъчен и митнически посредник“**, специалност **„Митническа и данъчна администрация“**.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

За държавен изпит за придобиване на професионална квалификация:

1. Част по теория на професията:
 - 1.1. изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема;
 - 1.2. критерии за оценяване на резултатите от обучението по всяка изпитна тема;
 - 1.3. матрица на писмен тест по всяка изпитна тема;
 - 1.4. критерии и показатели за оценяване на дипломния проект и неговата защита.
2. Част по практика на професията:
 - 2.1. указание за съдържанието на индивидуалните задания;
 - 2.2. критериите за оценяване на резултатите от обучението.
3. Система за оценяване.
4. Препоръчителна литература.
5. Приложения:
 - а. изпитен билет - част по теория на професията;
 - б. индивидуално задание по практика;
 - в. указание за разработване на писмен тест;
 - г. индивидуално задание за разработване на дипломен проект;
 - д. указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект;
 - е. рамка на рецензия на дипломен проект.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

1. Изпитни теми, критерии за оценяване на резултатите и матрица на писмен тест по всяка изпитна тема

Изпитна тема № 1: Пазар и пазарен механизъм

Пазар – същност, видове. Стока, пари, цена, конкуренция. Търсене, фактори, закон за търсенето. Предлагане, фактори, закон за предлагането. Пазарно равновесие, равновесна цена, равновесно количество, пазарен излишък и пазарен дефицит.

Дидактически материали: технически средства за чертане.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Дефинира същността на пазара и обяснява видовете пазари.	10
2. Описва и обвързва основните категории на пазара - стока, пари, цена, конкуренция. Дава примери.	18
3. Дефинира понятието търсене и закона за търсенето, чертае графика, изброява и открива други фактори, които влияят върху търсенето.	24
4. Дефинира понятието предлагане и закона за предлагането, чертае графика, изброява и открива други фактори, които влияят върху предлагането.	24
5. Формулира понятието пазарно равновесие и го илюстрира графично, дава определение за равновесна цена и равновесно количество, различава пазарен излишък и пазарен дефицит, определя ги по графиката.	24
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 1/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Дефинира същността на пазара и обяснява видовете пазари.	10	3	1		
2. Описва и обвързва основните категории на пазара - стока, пари, цена, конкуренция. Дава примери.	18	2	2	1	
3. Дефинира понятието търсене и закона за търсенето, чертае графика, изброява и открива други фактори, които влияят върху търсенето.	24	1	2	1	1
4. Дефинира понятието предлагане и закона за предлагането, чертае графика, изброява и открива други фактори, които влияят върху предлагането.	24	1	2	1	1
5. Формулира понятието пазарно равновесие и го илюстрира графично, дава определение за	24	3	1	1	1

равновесна цена и равновесно количество, различава пазарен излишък и пазарен дефицит, определя ги по графиката.					
Общ брой задачи:	25	10	8	4	3
Общ брой точки:	100	20	32	24	24
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 2: Гражданско право

Същност и система на Гражданското право. Гражданска сделка, понятие, сключване, видове граждански сделки. Предварителен договор. Действителност и недействителност на договорите.

Критерии за оценяване на изпитна тема №2	Максимален брой точки
1. Дефинира същността на Гражданското право, обяснява предмета и метода на регулиране. Разработва неговата структура и субекти.	20
2. Обяснява същността на гражданската сделка и разработва нейните елементи. Дава примери за начините на изразяване на волеизявлението.	20
3. Формулира начина за сключване на гражданските сделки, регламентиран от закона. Различава отделните видове договори и предварителния договор, посочва примери.	30
4. Описва действителността и недействителността на договорите, обяснява техните особености. Обяснява видовете недействителност на сделките, разграничава техните последици.	30
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 2/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира същността на Гражданското право, обяснява предмета и метода на регулиране. Разработва неговата структура и субекти.	20	3	2	1	
2. Обяснява същността на гражданската сделка и разработва нейните елементи. Дава примери за начините на изразяване на волеизявлението	20		2	2	
3. Формулира начина за сключване на гражданските сделки, регламентиран от	30	3	2		2

закона. Различава отделните видове договори и предварителния договор, посочва примери.					
4. Описва действителността и недействителността на договорите, обяснява техните особености. Обяснява видовете недействителност на сделките, разграничава техните последици.	30	3	4		1
Общ брой задачи:	25	9	10	3	3
Общ брой точки:	100	18	40	18	24
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 3: *Вещно право*

Понятие и особености на вещното право, видове вещни права. Право на собственост - същност и съдържание, видове право на собственост. Съсобственост - понятие и способи за възникване на съсобственост. Прекратяване на съсобствеността. Особени правила за продажба на дял от съсобствен имот.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Дефинира същността на вещното право и обяснява видовете вещни права, регламентирани в българското законодателство.	20
2. Описва правото на собственост, определя и разработва неговото съдържание. Сравнява видовете право на собственост, посочва примери.	30
3. Посочва различните способи за възникване на съсобствеността, обяснява особеностите на съсобствеността и сравнява видовете съсобственост.	20
4. Очертава и разработва способите за прекратяване на съсобствеността. Обяснява специалните правила за продажба на дял от съсобствен имот.	30
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 3/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6

1. Дефинира същността на вещното право и обяснява видовете вещни права, регламентирани в българското законодателство.	20	2	4		
2. Описва правото на собственост, определя и разработва неговото съдържание. Сравнява видовете право на собственост, посочва примери.	30	1	2	2	1
3. Посочва различните способности за възникване на съсобствеността, обяснява особеностите на съсобствеността и сравнява видовете съсобственост.	20	4	3		
4. Очертава и разработва способите за прекратяване на съсобствеността. Обяснява специалните правила за продажба на дял от съсобствен имот.	30	1		2	2
Общ брой задачи:	24	8	9	4	3
Общ брой точки:	100	16	36	24	24
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 4: Стокознание - същност и норми. Промислени стоки.

Същност на стокознанието. Класификация и асортимент на стоките. Качество и окачествяване на стоките. Стандартизация на стоките. Кодиране на стоките. Опаковка, маркировка, транспортиране и съхраняване на стоките. Потребителни свойства на промишлените стоки.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Дефинира същността на стокознанието. Обяснява понятията класификация и асортимент на стоките. Прави окачествяване на стоките и дава примери.	22
2. Различава и изброява стандартите в България и ЕС. Демонстрира знания и прилага примери за кодиране на стоките.	18
3. Формулира и обяснява същността и целите на опаковката. Демонстрира знания за маркировката и транспортирането на стоките.	20
4. Посочва и обобщава основните условия при съхраняването на стоките, като дава примери.	12
5. Очертава основните потребителни свойства на промишлените стоки. Различава видовете промишлени стоки.	28
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 4/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	2	3	4	5	6
1. Дефинира същността на стокознанието. Обяснява понятията класификация и асортимент на стоките. Прави оценяване на стоките и дава примери.	22	2	2		
2. Различава и изброява стандартите в България и ЕС. Демонстрира знания и прилага примери за кодиране на стоките.	18	2	3	2	
3. Формулира и обяснява същността и целите на опаковката. Демонстрира знания за маркировката и транспортирането на стоките.	20	1	2	2	
4. Посочва и обобщава основните условия при съхраняването на стоките, като дава примери.	12	1			2
5. Очертава основните потребителни свойства на промишлените стоки. Различава видовете промишлени стоки.	28	2			2
Общ брой задачи:	23	8	7	4	4
Общ брой точки:	100	16	28	24	32
<p><u>При оценка на резултатите от теста</u> максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 5: Хранително-вкусови стоки

Химичен състав на хранително-вкусовите стоки. Зърнени храни и продукти от преработката им. Плодово-зеленчукови стоки. Нишестено-захарни продукти. Вкусови стоки. Хранителни мазнини. Мляко и млечни продукти. Месо и месни продукти. Яйца. Рибна и рибни продукти.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 5</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Посочва и обяснява химичния състав на хранително-вкусовите стоки.	12

2. Определя и обяснява кои са зърнените храни и продукти от преработката им, плодово-зеленчуковите стоки, нишестено-захарните продукти.	24
3. Определя и обяснява кои са хранителните мазнини.	12
4. Изброява видовете, дефинира и демонстрира знания по производството на млякото и млечните продукти.	24
5. Дефинира същността и диференцира видовете месо, месните продукти, яйцата, рибата и рибните продукти.	28
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 5/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	2	3	4	5	6
1. Посочва и обяснява химичния състав на хранително-вкусовите стоки.	12	2	3		
2. Определя и обяснява кои са зърнените храни и продукти от преработката им, плодово-зеленчуковите стоки, нишестено-захарните продукти.	24		3		1
3. Определя и обяснява кои са хранителните мазнини.	12		3	2	1
4. Изброява видовете, дефинира и демонстрира знания по производството на млякото и млечните продукти.	24	3		2	
5. Дефинира същността и диференцира видовете месо, месните продукти, яйцата, рибата и рибните продукти.	28	3			1
Общ брой задачи:	24	8	9	4	3
Общ брой точки:	100	16	36	24	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 6: Теоретични основи на финансите. Публични блага. Държавен бюджет.

Същност и функции на публичните финанси. Публични блага. Държавен бюджет – същност, принципи и класификация.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6		Максимален брой точки
1. Дефинира понятието финанси и обяснява същността на публичните финанси. Изброява и обобщава предпоставките за възникването на финансите.		16
2. Изброява и обяснява функциите на публичните финанси. Обобщава същността на финансовата система.		18
3. Описва същността и определя характеристиките на публичните блага. Обяснява видовете публични блага и дава примери.		26
4. Обяснява и обобщава същността на бюджета. Изброява и определя принципите за изграждане на държавния бюджет.		20
5. Изброява, класифицира и разработва структурата на видовете бюджети.		20
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 6/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира понятието финанси и обяснява същността на публичните финанси. Изброява и обобщава предпоставките за възникването на финансите.	16	2	3		
2. Изброява и обяснява функциите на публичните финанси. Обобщава същността на финансовата система.	18	1	2		1
3. Описва същността и определя характеристиките на публичните блага. Обяснява видовете публични блага и дава примери.	26	1	2		2
4. Обяснява и обобщава същността на бюджета. Изброява и определя принципите за изграждане на държавния бюджет.	20	2	2		1
5. Изброява, класифицира и разработва структурата на видовете бюджети.	20	1	1	1	1
Общ брой задачи:	23	7	10	1	5
Общ брой точки:	100	14	40	6	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 7: Държавни приходи. Данъци.

Източници на финансови средства за държавата. Методи и форми за акумулиране на държавни приходи. Същност, функции и елементи на данъка. Класификации на данъците. Данъчна система на Република България.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7		Максимален брой точки
1. Изброява, обяснява и различава вътрешните и външните източници на финансови средства за държавата.		18
2. Дефинира, различава и определя методите и формите за акумулиране на държавни приходи.		20
3. Формулира същността на данъка. Изброява и обяснява функциите на данъка.		20
4. Изброява и обяснява елементите на данъка.		16
5. Изброява и различава класификациите на данъците. Разработва и прави характеристика на данъчната система на Република България.		26
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 7/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Изброява, обяснява и различава вътрешните и външните източници на финансови средства за държавата.	18	1	2		1
2. Дефинира, различава и определя методите и формите за акумулиране на държавни приходи.	20	2	2		1
3. Формулира същността на данъка. Изброява и обяснява функциите на данъка.	20	2	4		
4. Изброява и обяснява елементите на данъка.	16	2	3		
5. Изброява и различава класификациите на данъците. Разработва и прави характеристика на данъчната система на Република България.	26	2		1	2
Общ брой задачи:	25	9	11	1	4
Общ брой точки:	100	18	44	6	32
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 8: Данъчно облагане.

Подходното облагане на физическите лица (ФЛ). Корпоративното доходно облагане. Облагане с Данък върху добавената стойност. Облагане с Акциз.

Критерии за оценяване на изпитна тема №8		Максимален брой точки
1. Дефинира и различава основните елементи на Данъка върху доходите на ФЛ според закона. Изброява, обяснява и диференцира спецификите при облагане на доходите по трудови правоотношения на ФЛ.		22
2. Изброява, обяснява и диференцира спецификите при облагане на доходите по извънтрудови правоотношения - граждански договор.		20
3. Дефинира и различава основните елементи на Корпоративния доходен данък според ЗКПО. Обяснява авансовото внасяне на данъка.		20
4. Дефинира и различава основните елементи на ДДС според ЗДДС. Демонстрира познания за данъчния кредит и възстановяването на ДДС.		20
5. Дефинира и различава основните елементи на акциза според ЗАДС. Обяснява заплащането и възстановяването на акциза.		18
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 8/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира и различава основните елементи на Данъка върху доходите на ФЛ според закона. Изброява, обяснява и диференцира спецификите при облагане на доходите по трудови правоотношения на ФЛ според ЗДДФЛ.	22	3	2		1
2. Изброява, обяснява и диференцира спецификите при облагане на доходите по извънтрудови правоотношения - граждански договор.	20	2	2		1
3. Дефинира и различава основните елементи на Корпоративния доходен данък според ЗКПО. Обяснява авансовото внасяне на данъка.	20	2	2		1
4. Дефинира и различава основните елементи на ДДС според ЗДДС. Демонстрира познания за данъчния кредит и възстановяването на ДДС.	20	2	1	2	
5. Дефинира и различава основните елементи на акциза според ЗАДС. Обяснява заплащането и възстановяването на акциза.	18	1	2		1
Общ брой задачи:	25	10	9	2	4
Общ брой точки:	100	20	36	12	32
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с					

ключа за оценяване, както следва:

- 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“
- 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“
- 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“
- 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

Изпитна тема № 9: Финанси на фирмата

Същност на финансовото управление. Финансиране на фирмата. Вътрешни и външни източници на капитал. Инвестиране на капитала на фирмата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Описва и определя същността на финансовото управление. Изброява и обяснява източниците на информация.	18
2. Описва същността на финансирането на фирмата. Изброява, обяснява и различава източниците на дългосрочно и краткосрочно финансиране.	20
3. Изброява, обяснява и различава вътрешните и външните източници на капитала.	22
4. Обяснява същността на инвестиционния процес и разработва класификация на видовете инвестиции.	18
5. Обяснява методите за оценка на инвестиционните проекти. Изброява и различава статичните и динамичните методи.	22
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 9/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Описва и определя същността на финансовото управление. Изброява и обяснява източниците на информация.	18	1	2		1
2. Описва същността на финансирането на фирмата. Изброява, обяснява и различава източниците на дългосрочно и краткосрочно финансиране.	20	2	2		1
3. Изброява, обяснява и различава вътрешните и външните източници на капитала.	22	3	2		1
4. Обяснява същността на инвестиционния процес и разработва класификация на видовете инвестиции.	18		3	1	

5. Обяснява методите за оценка на инвестиционните проекти. Изброява и различава статичните и динамичните методи.	22	3	2		1
Общ брой задачи:	25	9	11	1	4
Общ брой точки:	100	18	44	6	32
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 10: Данъчно-облагателен процес. Данъчно-осигурителен контрол.

Структура и особености на данъчната система. Елементи на данъчно-облагателния процес. Начини на облагане. Субекти на данъчно-облагателния процес. Същност, цели, принципи и задачи на контрола. Нормативно обезпечаване на контрола. Обхват, изисквания, етапи, способности на контрола.

Критерии за оценяване на изпитна тема №10	Максимален брой точки
1. Описва същността, определя структурата и особеностите на данъчната система.	14
2. Дефинира и свързва елементите на данъчно-облагателния процес. Обяснява начините на облагане и описва субектите на данъчно-облагателния процес.	24
3. Определя и различава същността, целите, принципите и задачите на контрола.	24
4. Посочва и обяснява нормативното обезпечаване на контрола.	14
5. Разграничава и дефинира обхвата, изискванията, етапите и способите на контрола.	24
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 10/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Описва същността, определя структурата и особеностите на данъчната система.	14	2			2
2. Дефинира и свързва елементите на данъчно-облагателния процес. Обяснява начините на	24	2	2	2	

облагане и описва субектите на данъчно-облагателния процес.					
3. Определя и различава същността, целите, принципите и задачите на контрола.	24		2		2
4. Посочва и обяснява нормативното обезпечаване на контрола.	14	2	2		
5. Разграничава и дефинира обхвата, изискванията, етапите и способите на контрола.	24	2			2
Общ брой задачи:	22	8	6	2	6
Общ брой точки:	100	16	24	12	48
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
1. 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
2. 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
3. 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					
4. 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“					

Изпитна тема № 11: Контрол върху дейността на предприятието

Контрол върху касовата дейност на предприятията. Контрол върху операциите по банковите сметки. Контрол върху разчетните операции. Контрол върху дълготрайните материални активи. Контрол върху материалните запаси. Контрол върху труда и работната заплата.

Критерии за оценяване на изпитна тема №11		Максимален брой точки
1. Очертава, обяснява и диференцира основните моменти на контрола върху касовата дейност на предприятията.		18
2. Очертава, обяснява и диференцира основните моменти на контрола върху операциите по банковите сметки.		18
3. Очертава, обяснява и диференцира основните моменти на контрола върху разчетните операции.		18
4. Очертава, обяснява и свързва основните моменти на контрола върху дълготрайните материални и материалните запаси.		28
5. Очертава, обяснява и диференцира основните моменти на контрола върху труда и работната заплата.		18
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 11/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6

1. Очертава, обяснява и диференцира основните моменти на контрола върху касовата дейност на предприятията.	18	2	1		2
2. Очертава, обяснява и диференцира основните моменти на контрола върху операциите по банковите сметки.	18	2	1		1
3. Очертава, обяснява и диференцира основните моменти на контрола върху разчетните операции.	18	2	1		1
4. Очертава, обяснява и свързва основните моменти на контрола върху дълготрайните материални и материалните запаси.	28	2	1	2	
5. Очертава, обяснява и диференцира основните моменти на контрола върху труда и работната заплата.	18	2	1		2
Общ брой задачи:	23	10	5	2	6
Общ брой точки:	100	20	20	12	48
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
1. 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“					
2. 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“					
3. 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“					
4. 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“					

Изпитна тема № 12: Митническа администрация и митническо законодателство

Структура, функции и задачи на митническата администрация. Правна уредба на митническия контрол.

Критерии за оценяване на изпитна тема №12	Максимален брой точки
1. Изброява и обяснява отделните структурни подразделения на митническата администрация. Разпознава и свързва звената с общи и специализирани компетенции в системата на митническата администрация.	22
2. Дефинира, изброява и обобщава функциите на митническата администрация като цяло и на нейните отделни звена.	16
3. Определя и класифицира целите и задачите на митническата администрация.	22
4. Обяснява действащото национално законодателство относно устройството и организацията на митническата дейност у нас и дава примери.	10
5. Посочва и тълкува общеевропейското законодателство, уреждащо технологията на митническия контрол. Обобщава действащите международни разпоредби в областта на митническия контрол и дава примери.	30
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 12/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Изброява и обяснява отделните структурни подразделения на митническата администрация. Разпознава и свързва звената с общи и специализирани компетенции в системата на митническата администрация.	22	3	1	2	
2. Дефинира, изброява и обобщава функциите на митническата администрация като цяло и на нейните отделни звена.	16	3	1		1
3. Определя и класифицира целите и задачите на митническата администрация.	22		2		2
4. Обяснява действащото национално законодателство относно устройството и организацията на митническата дейност у нас и дава примери.	10		2		
5. Посочва и тълкува общоевропейското законодателство, уреждащо технологията на митническия контрол. Обобщава действащите международни разпоредби в областта на митническия контрол и дава примери.	30	4	1		2
Общ брой задачи:	24	10	7	2	5
Общ брой точки:	100	20	28	12	40
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 13: Митнически контрол. Митнически процедури при внос на стоки. Митнически процедури при износ на стоки.

Митнически процедури при въвеждане и внасяне на стоки. Подаване на Обобщена декларация за въвеждане. Въвеждане на стоките. Превозване на стоките. Представяне на стоките. Временно складиране. Поставяне на стоките под митнически режим.

Митнически процедури при изнасяне на стоки. Подаване на декларация за заминаване. Представяне на стоките. Проверки на стоките и документите. Вдигане на стоките. Превозване на стоките до изходно митническо учреждение. Проверки в изходно митническо учреждение. Потвърждение от изходното митническо учреждение.

Критерииза оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Дефинира, обяснява и свързва същността, особеностите и видовете митнически процедури при въвеждане и внасяне.	22
2. Очертава същността и обяснява особеностите на въвеждането, превозването и представянето на стоките.	10
3. Изчерпателно описва и обяснява временното складиране и поставянето на стоките под митнически режим, прилага примери.	16
4. Дефинира, обяснява и свързва същността, особеностите и видовете митнически процедури при изнасяне на стоките.	22
5. Подробно описва и обяснява същността на проверките на стоките и документите. Обобщава действията на митническите органи в изходното митническо учреждение.	30
Общ брой точки:	100

Матрица написмен тест по изпитна тема № 13/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
1	2	3	4	5	6
1. Дефинира, обяснява и свързва същността, особеностите и видовете митнически процедури при въвеждане и внасяне.	22	2	2	2	
2. Очертава същността и обяснява особеностите на въвеждането, превозването и представянето на стоките.	10	1	1		
3. Изчерпателно описва и обяснява временното складиране и поставянето на стоките под митнически режим, прилага примери.	16	2	2	1	

4. Дефинира, обяснява и свързва същността, особеностите и видовете митнически процедури при изнасяне на стоките.	22	2	2	2	
5. Подробно описва и обяснява същността на проверките на стоките и документите. Обобщава действията на митническите органи в изходното митническо учреждение.	30	2	2		2
Общ брой задачи:	25	9	9	5	2
Общ брой точки:	100	18	36	30	16
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 14: Годишно счетоводно приключване

Същност и етапи на годишното счетоводно приключване. Съдържание, общи изисквания на отчетните фирми и счетоводен стандарт за представяне на годишен финансов отчет. Отчитане на етапите от годишното счетоводно приключване - документи, счетоводни сметки, стопански операции и счетоводни записвания

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Дефинира и обяснява същността и етапите на годишното счетоводно приключване.	30
2. Посочва, различава и обяснява отчетните форми за представяне на годишния финансов отчет.	30
3. Изброява, обяснява и свързва документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	20
4. Илюстрира счетоводните записвания, като разработва модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с годишното приключване.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 14/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>1</i>	2	3	4	5	6
1. Дефинира и обяснява същността и етапите на годишното счетоводно приключване.	30	4	2		

2. Посочва, различава и обяснява отчетните форми за представяне на годишния финансов отчет.	30	4	3		1
3. Изброява, обяснява и свързва документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	20	4	2	2	
4. Илюстрира счетоводните записвания, като разработва модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с годишното приключване.	20			2	2
Общ брой задачи:	26	12	7	4	3
Общ брой точки:	100	24	28	24	24
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема №15: Данъчно облагане – ЗДДС, ЗКПО, ЗМДТ

Характеристика на нормативните документи за данъчно облагане. Отчитане на разчетите по ЗДДС, ЗКПО, ЗМДТ – документи, счетоводни сметки, стопански операции и счетоводни записвания.

Дидактически материали: сметкоплан, калкулатор

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Дефинира и обяснява разчетите по ЗДДС.	28
2. Дефинира и обяснява разчетите по ЗКПО.	28
3. Дефинира и обяснява разчетите по ЗМДТ.	8
4. Изброява, обяснява, свързва и определя документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	16
5. Илюстрира счетоводните записвания, като разработва модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на разчетите.	20
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 15/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Дефинира и обяснява разчетите по ЗДДС.	28	3	2		

2. Дефинира и обяснява разчетите по ЗКПО.	28	3	2		
3. Дефинира и обяснява разчетите по ЗМДТ.	8	3	2		
4. Изброява, обяснява, свързва и определя документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	16	1	2	2	1
5. Илюстрира счетоводните записвания, като разработва модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на разчетите.	20			2	2
Общ брой задачи:	25	10	8	4	3
Общ брой точки:	100	20	32	24	24
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 16: Отчитане на стокови операции

Характеристика на стоките като обект на отчитане. Методи за намаление на стоките. Отчитане на стоките в търговия на едро и дребно. Отчитане на стокови операции в страната и чужбина – документи, счетоводни сметки, стопански операции и счетоводни записвания.

Дидактически материали: сметкоплан, калкулатор

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Дефинира и обяснява характеристиката на стоките като обект на отчитане.	8
2. Обяснява, изчислява и демонстрира методите за намаление на стокови запаси.	16
3. Посочва и обяснява разликата между отчитане на стоките в търговия на едро и търговия на дребно.	20
4. Изброява, обяснява и сравнява стоковите операции в страната и чужбина.	20
5. Изброява, обяснява и свързва документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	18
6. Илюстрира счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на разчетите.	18
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 16/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	2	3	4	5	6
1. Дефинира и обяснява характеристиката на стоките като обект на отчитане.	8	3	1		
2. Обяснява, изчислява и демонстрира методите за намаление на стокови запаси.	16		2	2	
3. Посочва и обяснява разликата между отчитане на стоките в търговия на едро и търговия на дребно.	20	2	2		
4. Изброява, обяснява и сравнява стоковите операции в страната и чужбина.	20	2	1		1
5. Изброява, обяснява и свързва документите и счетоводните сметки, които са основание за счетоводни записвания.	18	2	1	1	
6. Илюстрира счетоводните записвания, като представя модел за осчетоводяване на стопанските операции, свързани с отчитане на разчетите.	18			2	2
Общ брой задачи:	24	9	7	5	3
Общ брой точки:	100	18	28	30	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

Изпитна тема № 17: Международни плащания

Международните плащания, трансгранични банкови преводи и операции. Кредитни и платежни средства в международните икономически отношения. Форми на плащане в международните икономически отношения. Финансиране на международната търговия.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17		Максимален брой точки
1. Посочва общата характеристика на международните плащания. Диференцира и изброява участниците в международните плащания и трансграничните преводи.		8
2. Диференцира и описва банковите операции – активни, пасивни и посреднически. Обяснява и свързва продуктите и услугите на кореспондентските отношения между банките.		16
3. Различава и дефинира кредитните и платежните средства - търговски полици, запис на заповед, менителница и чек. Диференцира предзнанието им.		28
4. Дефинира и обяснява формите на плащане в международните икономически отношения.		28
5. Посочва, разграничава и обяснява основните операции по финансиране на международната търговия чрез кредит, финансов лизинг, сконтиране, факторинг и форфетинг.		20
Общ брой точки:		100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 17/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Посочва общата характеристика на международните плащания. Диференцира и изброява участниците в международните плащания и трансграничните преводи.	8	2	1		1
2. Диференцира и описва банковите операции – активни, пасивни и посреднически. Обяснява и свързва продуктите и услугите на кореспондентските отношения между банките.	16	2	2	2	
3. Различава и дефинира кредитните и платежните средства - търговски полици, запис на заповед, менителница и чек. Диференцира предзнанието им.	28	2	2		2
4. Дефинира и обяснява формите на плащане в международните икономически отношения.	28	2	1		
5. Посочва, разграничава и обяснява основните операции по финансиране на международната търговия чрез кредит, финансов лизинг, сконтиране, факторинг и форфетинг.	20	2	1		2
Общ брой задачи:	24	10	7	2	5
Общ брой точки:	100	20	28	12	40
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:					
<ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ 					

- 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“
- 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

Изпитна тема № 18: Външнотърговски сделки и посреднически операции

Отчитане на класически външнотърговски сделки. Отчитане на компенсационни сделки.

Отчитане на специфични сделки. Вътреобщностна търговия.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1. Посочва и обяснява характеристиките на външнотърговските сделки. Обяснява и диференцира отчитането на пряк внос и износ.	22
2. Дефинира, обяснява и демонстрира задълбочени познания за отчитане на бартер и на тристранна сделка.	12
3. Обяснява и диференцира отчитането на ишлеме, реекспорт и посреднически сделки.	18
4. Изброява, обяснява и сравнява видовете сделки и тяхното документиране в Европейския съюз. Прилага данъчното облагане съгласно ЗДДС.	24
5. Посочва и обяснява разликата между отчитане на ВОП, ВОД, дистанционни продажби и тристранни операции.	24
Общ брой точки:	100

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 18/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
I	2	3	4	5	6
1. Посочва и обяснява характеристиките на външнотърговските сделки. Обяснява и диференцира отчитането на пряк внос и износ.	22	3	1		2
2. Дефинира, обяснява и демонстрира задълбочени познания за отчитане на бартер и на тристранна сделка.	12	2	2	2	
3. Обяснява и диференцира отчитането на ишлеме, реекспорт и посреднически сделки.	18		2		1
4. Изброява, обяснява и сравнява видовете сделки и тяхното документиране в Европейския съюз. Прилага данъчното облагане съгласно ЗДДС.	24	2	1	3	
5. Посочва и обяснява разликата между отчитане на ВОП, ВОД, дистанционни продажби и тристранни операции.	24	2	1		
Общ брой задачи:	24	9	7	5	3
Общ брой точки:	100	18	28	30	24

При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:

- 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“
- 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“
- 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“
- 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“

6. Критерии и показатели за оценка на дипломния проект и неговата защита

(Попълва се индивидуално от председателя и членовете на комисията)

<i>Критерии и показатели за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки за показателите</i>	<i>Максимален брой точки за критерия</i>
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект		20
1.1. логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4	
1.2. задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7	
1.3. използване на подходящи изследователски методи	4	
1.4. стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5	
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати		20
2.1. изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10	
2.2. оригиналност, значимост и актуалност на темата	6	
2.3. задълбоченост и обосновааност на предложенията и насоките	4	
3. Представяне на дипломния проект		20
3.1. представянето на разработката по темата е ясно и точно	5	
3.2. онагледяване на експозето с: а) презентация; б) графични материали; в) практически резултати; г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10	
3.3. умения за презентирание	5	
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за защита на дипломен проект		30

1.1. разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10	
4.2. логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10	
1.2. съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10	
5. използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност		10
5.1. Правилно използване на професионалната терминология	5	
5.2. Ясен изказ и обща езикова грамотност	5	
Общ брой точки	Максимален бр. точки 100	Максимален бр. точки 100

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание по практика съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

Примерно индивидуално практическо задание № 1:

Тема: Митническо оформяне на внос на стоки чрез попълване на митническа декларация

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

Фирма „X“ ЕООД, гр. Пловдив, с EORI № BGC20178653ZZZZ6 има сключен договор с чуждестранен партньор Еревански конячен завод, Армения за доставка на алкохолни напитки. Транспортът се извършва с товарен автомобил А6448MT/A5276EE чрез черноморската фериботна линия Батуми (Грузия) – Бургас (България). Място на пристигане на стоките: Порт Бургас, на територията на Териториална дирекция Бургас - BG001007. Това се явява входното митническо учреждение. Тъй като фирма „X“ ЕООД е със седалище в град Пловдив, е задействан входен транзит - от входно митническо учреждение до вътрешно митническо учреждение, т.е. от Териториална дирекция Бургас до Териториална дирекция Пловдив - BG003000. Стоките са пристигнали в Териториална дирекция Пловдив

на 01.08.2021 г. Декларатор/представител – „АВС” ЕООД, бул. Кукленско шосе № 32А, офис 1, 4004 Пловдив.

Таблица 1

Данни за доставката
Доставка на стоки от: Армения
Произход на стоките: АМ
Тарифен номер на стоките: 22082029
Арменско бренди 5 years old
Количество – 2268 бр. бутилки, вместимост – 0.7 л, 40 vol %
Мито по отношение на трети страни: 0 %
Акциз – 1100 лв. за 1 хектолитър чист алкохол
Стойност на стоките: 20371.25 USD
Валутен курс – 1.670 BGN/USD
Условия на доставка по INCOTERMS: FCA
Разходи за транспорт: 685 USD

Като вземете под внимание посочените в Таблица 1 условия, определете:

1. Подберете правилните образци на документи при външнотърговска сделка.
2. Самостоятелно определете технологичната последователност на операциите.
3. Правилно попълнете формулярите.
4. Определете вносните сборове и публичните държавни вземания.
5. Определете произхода на стоките.
6. Определете митническата стойност на внасяните стоки.

2. Примерни критерии за оценяване

Критерии показателя за оценяване	Максимален брой точки	Тежест
1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда		да/не
1.1. Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд		
1.2. Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място		
1.3. Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа		

Забележка: Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2) .		
2. Ефективна организация на работното място		5
2.1. Планира ефективно работния процес	2	
2.2. Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2	
2.3. Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1	
3. Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията		5
3.1. Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3	
3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2	
4. Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание		20
4.1. Целесъобразно използва образците на документи при външнотърговска сделка според изпитното задание	10	
4.2. Правилно подбира образците документи при външнотърговска сделка	10	
5. Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното задание		20
5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10	
5.2. Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа, като разчита и правилно попълва формулярите	10	
6. Качество на изпълнението на индивидуалното задание		50
6.1. Всяка завършена дейност съответства на изискванията на съответната технология - Определяне на вносните/износните сборове и публични държавни вземания.	20	
6.2. Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите - Тарифира стоки, определя произход на стоки.	20	
6.3. Изпълнява задачата по определяне на митническа стойност в поставения срок.	10	
Общ брой точки:	100	100

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалността код 3440201 „Митническа и данъчна администрация“, професия код 344020 „Данъчен и митнически посредник“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимален брой 100 точки;
- част по практика на професията – максимален брой 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение - 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки x 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател, с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Антоу, М., Митническо представителство, Фабер, 2018.
2. Антоу, М., Ръководство за дейността на митническия представител, Мартилен, 2021.
3. Томева, М. Ганчева, З. Антоу, М., Валутен и митнически контрол, Фабер, 2016.
4. Гълъбов, Ив. Изпълнение на външнотърговски сделки. Сиела, 2004.
5. Добрева, Д. Организация и отчитане на търговските сделки. А.И. Ценов, 2005.
6. Каракашева, К., Международен бизнес, УНСС, 2002.
7. Кожухаров, М., Стокознание, изд. Мартилен, 2008 г.
8. Лалева, Ц. Обща икономическа теория, изд. Мартилен, 2017 г.
9. Миленкова, А. Здравословни и безопасни условия на труд. Учебно помагало за задължителна професионална подготовка. Нови знания, 2003 г.

10. Миткова, Т. и Бинева, Д., Финанси - публични и корпоративни, изд. Мартилен, 2017.
11. Павлова, Св. Счетоводство на предприятието, изд. Мартилен, 2013 г.
12. Петров, Л. Обща теория на счетоводната отчетност, изд. Мартилен, 2011 г.
13. Стамберова, Й. и Костадинова, Б. Счетоводство. Сборник с решени задачи, изд. Мартилен, 2016 г.
14. Стоянов, И., Данъчно право, Сиела 2018.
15. Тананеев,Е., Стойкова,П., Данъчен контрол и администрация, Фабер, 2016
16. Финанси, колектив , изд. Мартилен, 2017 г.
17. Албум на първичните счетоводни документи. Изд. „Форком”, 2005 г.
18. Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза // ОВ L 269, 10.10.2013 г.
19. Закон за митниците // Д ъ р ж а в е н вестник. 1998, бр. 15
20. Устройствен правилник на Агенция Митници // Д ъ р ж а в е н вестник. 2009, бр. 100
21. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс.
22. Закон за корпоративно подоходно облагане.
23. Закон за данъците върху доходите на физическите лица.
24. Закон за данък върху добавената стойност.
25. Международни счетоводни стандарти.
26. Национални счетоводни стандарти.
27. Нормативни актове, съответстващи на изучаваните теории.
28. Друга литература по преценка на преподавателя.

VII. АВТОРСКИ ЕКИП

1. Калина Бобева – старши учител, НТГ – Пловдив
2. Нъварт Мардиросян – учител, НТГ - Пловдив
3. Гергана Николова – ЗДУД, НТГ - Пловдив

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Изпитен билет – част по теория на професията

..... (пълно наименование на училището/обучаващата институция)	
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА	
по професия код „.....“	
специалност код „.....“	
Изпитен билет №.....	
Изпитна тема:	
.....	
(изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)	
Описание на дидактическите материали(ако е приложимо)	
.....	
Председател на изпитната комисия:	
(име, фамилия)	(подпис)
Директор/ръководител на обучаващата институция:	
(име, фамилия)	(подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)	

2. Индивидуално задание по практика

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ - ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код „.....“

специалност код „.....“

И н д и в и д у а л н о з а д а н и е №.....

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

3. Указание за разработване на писмен тест

При провеждане на държавния изпит – част теория на професията, с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа поне един глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор, за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва указание за работа, което включва целта на теста - какви знания и умения се оценяват с него; описание на теста - брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с изборен отговор) и начин на работа с тях; продължителност на времето за работа с теста; начин на оценяване на резултатите от теста.

А) Примерно указание за работа

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

Уважаеми ученици/курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професия „ДАНЪЧЕН И МИТНИЧЕСКИ ПОСРЕДНИК“, специалност „МИТНИЧЕСКА И ДАНЪЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с изборен отговор е чрез знак **X**, а за другите типове задачи начинът на отговор е описан в задачата.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, отбелязан със знака **X**.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите преди, да посочите някой отговор за верен.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Б) Методически указания за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част теория на професията, за разработването и оценяването на писмения тест:

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

а) Таксономия на Блум— равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира
II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва
IV. Анализ	Разкриване на взаимовръзки, зависимости, тенденции и формулиране на изводи и заключения	Разделя, подразделя, диференцира, различава, представя графично, определя, илюстрира, прави заключения и изводи, обобщава, избира,

б) Примерна матрица на писмен тест по изпитна тема № 1

Разработва се от комисията за подготовка и оценяване на изпита - част по теория на професията, като към таблицата за критерии за оценка по всяка тема се разписват графи 3, 4, 5, 6.

Матрица на писмен тест по изпитна тема № 1/ критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
		I	II	III	IV
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.
<i>I</i>	2	3	4	5	6
1. Дефинира същността на пазара и описва видовете пазари.	10	3	1	-	-
4. Характеризира основните категории на пазара - стока, пари, цена, конкуренция. Примери.	18	2	2	1	-
5. Дефинира понятието търсене и закона за търсенето, чертае графика, изброява и обяснява други фактори, които влияят върху търсенето.	24	1	2	1	1
6. Дефинира понятието предлагане и закона за предлагането, представя го графично и обяснява други фактори, които влияят върху предлагането.	24	1	2	1	1
7. Формулира понятието пазарно равновесие и го илюстрира графично, дава определение за равновесна цена и равновесно количество, разграничава пазарен излишък и пазарен дефицит, определя ги по графиката.	24	3	1	1	1
Общ брой задачи:	25	10	8	4	3
Общ брой точки:	100	20	32	24	24
<p><u>При оценка на резултатите от теста</u> максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“ • 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“ • 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“ • 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“ 					

в) Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор;**
 - Въпроси и задачи за свободно съчинение;
 - Въпроси и задачи за тълкуване;
- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор);**

- Въпроси и задачи за допълване на дума или фраза, или елемент от чертеж/схема;
- Въпроси и задачи за заместване;
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
 - Задачи с един или повече верни отговори;
 - Въпроси за избор между вярно и грешно.

I. Примерна тестова задача от равнище „Знание“

Посочете вярното за пазара:

- А) Сфера от общественото стопанство, където се създават богатата;
- Б) Сфера от общественото стопанство, където се разменят ресурси и блага между икономическите субекти;
- В) Сфера от общественото стопанство, където се потребяват богатата;
- Г) Сфера от общественото стопанство, където се произвеждат и потребяват богатата.

Еталон на верния отговор: Б)

макс. 2 т.

Ключ за оценяване:

Отговор Б) – 2 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Всички останали отговори – 0 точки

II. Примерна тестова задача от равнище „Разбиране“

Търсенето и предлагането на ябълки на пазар „X“ се характеризира със следните данни (Таблица 1)

Таблица 1

№	Цена (лв.)	Търсено количество (кг.)	Предлагано количество (кг.)
1	2.00	500	800
2	1.90	550	750
3	1.80	600	700
4	1.70	650	650

5	1.60	700	600
6	1.50	750	550
7	1.40	800	500
8	1.30	850	450

Разгледайте данните в *Таблица 1* и различете в кои от редовете е налице пазарен дефицит, в кои пазарен излишък и къде пазарно равновесие. Запишете с цифри верните отговори.

1. Дефицит:
2. Излишък:
3. Пазарно равновесие:.....

макс. 4 т.

Еталон на верния отговор и ключ за оценяване:

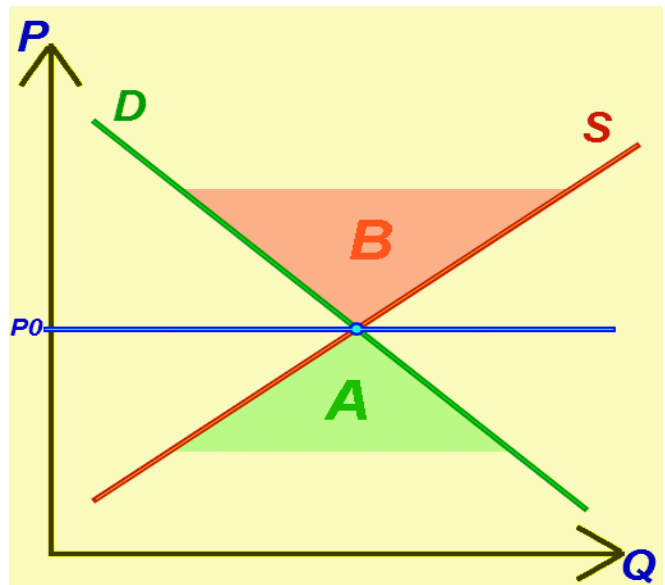
1. Дефицит: 5, 6, 7, 8.
2. Излишък: 1, 2, 3.
3. Пазарно равновесие: 4.

Всеки верен отговор се оценява с 0,5 т.

III. Примерна тестова задача от равнище „Приложение“:

По графиката за пазарно равновесие открийте съответните елементи и запишете във всяко едно от полетата съответстващата буква:

- Кривата на търсенето
- Кривата на предлагането
- Пазарен излишък
- Пазарен дефицит
- Цена
- Количество

макс. 6 т.

Еталон на верния отговор:

- D Кривата на търсенето
- S Кривата на предлагането
- B Пазарен излишък
- A Пазарен дефицит
- P Цена
- Q Количество

Ключ за оценяване:

Всеки верен отговор носи по 1 точка

IV. Примерна тестова задача от равнище „Анализ“

При повишаване на дохода на потребителите по Таблица 1 търсенето на ябълките се очаква да се повиши при всяко равнище на цената с 50 кг. Определете верния отговор:

- А) При цена 1.70 се наблюдава пазарен излишък от 50 кг.
- Б) При цена 1.90 се наблюдава пазарно равновесие
- В) При цена 1.60 се наблюдава пазарен дефицит в размер на 150 кг.
- Г) При цена 1.50 се наблюдава пазарен излишък в размер на 100 кг.

макс. 8 т.

Еталон на верния отговор: В)

Ключ за оценяване:

При посочен отговор В) – 8 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

При всички останали отговори – 0 точки

4. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

**ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА**

**по професия код 344020 „Данъчен и митнически посредник“
специалност код 3440201 „Митническо и данъчна администрация“**

Наученик/ученичка отклас
(трите имена на ученика)

Тема:

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

Входни данни:

Съдържание на дипломния проект:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част;
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Оформяне на дипломния проект в следните структурни единици:

Формат: А4; Брой редове в стр.: 30; Брой на знаците: 60 знака в ред

Общ брой на знаците в 1 стр.: 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации

.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:

(име, фамилия)

(подпис)

Ръководител-консултант:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището)

4. Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект

A. Съдържание на дипломния проект:

Оформяне на дипломния проект в следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част;
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия и специалност, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Съдържание – Посочва се на коя страница започват съответните раздели, параграфи и подпараграфи на отделните структурни единици в дипломния проект. Номерацията на страниците започва от увода.

Уводът (въведение) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част - Формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използвана в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или за по-добра прегледност подредба. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

Б. Оформяне на дипломния проект

Формат: А4; Брой редове в стр.: 30; Брой на знаците: 60 знака в ред

Общ брой на знаците в 1 стр.: 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

5. Рецензия на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	„ДАНЪЧЕН И МИТНИЧЕСКИ ПОСРЕДНИК“
Специалност	„МИТНИЧЕСКА И ДАНЪЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ“
Ръководител-консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на обяснителната записка.		
Спазване на изискванията за оформление на обяснителната записка		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката.....
..... да бъде допуснат/а до защита пред членовете
на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на дипломен
проект - част по теория на професията.

.

.....20... г.

Гр./с.....

Рецензент:

(име и фамилия)